

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Str. Stavropoleos, nr. 6, București, Sector 3, 030084

Telefon/fax 021.310.13.86, www.roaep.ro, e-mail: office@roaep.ro

Autoritatea Electorală Permanentă prelucrează date cu caracter personal, în conformitate cu prevederile Legii nr. 677/2001, potrivit notificărilor nr. 4238/20.02.2007, cu modificările ulterioare, nr. 9289/05.06.2008, cu modificările ulterioare și nr. 9290/05.06.2008, în scopul îndeplinirii atribuțiilor legale în materie electorală și de control al finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

NOTĂ DE SINTEZĂ **privind proiectul de hotărâre a Guvernului** **pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea** **activității partidelor politice și a campaniilor electorale**

I. Potrivit art. 63 din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, normele metodologice de aplicare a acestei legi sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Legea nr. 334/2006 a fost modificată prin Legea nr. 113/2015 care conține noutăți de substanță privind sursele de venit ale partidelor politice, regimul juridic al împrumuturilor, efectuarea donațiilor care depășesc un anumit prag prin conturi bancare, înregistrarea, evidența și publicitatea veniturilor și cheltuielilor partidelor politice, modul de finanțare a campaniilor electorale, rambursarea cheltuielilor electorale din bugetul de stat, controlul finanțării activității partidelor politice, mărirea sancțiunilor și a termenului de prescripție pentru constatarea contravențiilor.

Modificările legislative survenite ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 113/2015, impun adoptarea unei noi hotărâri a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale și, corelativ, abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 749/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.

În conformitate cu prevederile art. 63 din Legea nr. 334/2006, normele metodologice trebuie să reglementeze următoarele aspecte:

- a) modalitățile și formatul de înregistrare, evidență și publicitate a donațiilor, cotizațiilor, împrumuturilor și veniturilor proprii, precum și a cheltuielilor partidelor politice;
- b) acordarea și utilizarea subvențiilor de la bugetul de stat, precum și metodologia de calcul a acestora;
- c) modalitățile și formatul specifice de înregistrare, evidență și publicitate a veniturilor și cheltuielilor în campania electorală;
- d) înregistrarea și atribuțiile mandatarului financiar;
- e) procedura și metodologia controlului;
- f) categoriile de documente justificative și metodologia de rambursare a sumelor cheltuite pentru campania electorală.

II. Proiectul de act normativ constă din următoarele părți componente: corpul actului normativ, o anexă care cuprinde normele metodologice propriu-zise și 27 de anexe la normele metodologice.

A) Corpul actului normativ stabilește și sancționează, în baza art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, următoarele contravenții:

a) utilizarea de către partidele politice a altor surse de venit decât cele prevăzute de Legea nr. 334/2006, republicată;

b) încălcarea de către partidele politice a obligației de a păstra o durată de minimum 3 ani declarațiile persoanelor juridice care au calitatea de donator sau împrumutător;

c) încălcarea de către partidele politice, alianțele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale a obligației de a restitui candidaților sumele de bani necheltuite sau rambursate de către Autoritatea Electorală Permanentă.

Faptele menționate sunt sancționate cu amendă de la 10.000 la 50.000 de lei. Aceste contravenții vor fi constatate de controlorii Autorității Electorale Permanente iar sancțiunile, constând din amenzi de la 10.000 la 50.000 de lei, vor fi aplicate prin decizie a Autorității Electorale Permanente.

B) Anexa cuprinzând normele metodologice propriu-zise este împărțită în 7 capitole: *Capitolul 1. - Dispoziții Generale; Capitolul 2. - Finanțarea privată a activității partidelor politice; Capitolul 3. - Finanțarea publică a activității partidelor politice; Capitolul 4. - Finanțarea campaniilor electorale și a campaniilor pentru referendum; Capitolul 5. - Controlul finanțării activității partidelor politice și a campaniilor electorale; Capitolul 6. - Metodologia de rambursare a cheltuielilor din campania electorală; Capitolul 7. - Dispoziții tranzitorii și finale.*

1) Primul capitol explicitează principiile aplicabile în materia finanțării activității partidelor politice și a campaniilor electorale, respectiv principiul legalității, principiul egalității, principiul transparenței veniturilor și cheltuielilor, principiul independenței partidelor politice și a candidaților față de finanțatori și principiul integrității competiției politice și electorale, arătând cum acestea sunt circumstanțiate de dispozițiile legale.

2) Al doilea capitol cuprinde patru secțiuni care detaliază, în esență, sursele de finanțare privată a activității partidelor politice, respectiv: *Secțiunea 1 - Cotizații, Secțiunea a 2-a - Donații, Secțiunea a 3-a - Împrumuturi, Secțiunea a 4-a - Venituri proprii.*

Toate sursele de venit ale partidelor politice sunt înregistrate și evidențiate în documentele contabile ale partidelor politice, potrivit reglementărilor aplicabile. Sunt detaliate mențiunile obligatorii care trebuie înscrise în chitanțele, foile de vărsământ și ordinele de plată ale sumelor care constituie venituri ale partidelor politice pentru a permite identificarea persoanei care a generat venitul respectiv, procedura de urmat în cazul încasării fiecărei surse de venit prin cont bancar sau numerar, precum și modalitățile și formele de asigurare a publicității veniturilor.

În privința donațiilor confidențiale trebuie menționat că acestea urmează același regim juridic de înregistrare și evidență cu al celorlalte donații, singura excepție fiind cea referitoare la publicitatea identității donatorului prin intermediul Monitorului Oficial al României, Partea I și al site-ului Autorității Electorale Permanente.

Întrucât, potrivit dispozițiilor art. 11 alin. (1) din Legea nr. 334/2006, republicată, la primirea donației sunt obligatorii verificarea și înregistrarea identității donatorului, indiferent de caracterul public sau confidențial al acesteia, normele metodologice detaliază modalitatea de executare a acestei obligații a partidelor politice prin introducerea formularelor de înregistrare a donatorilor. Înregistrarea codurilor numerice personale ale donatorilor și a împrumutătorilor este o condiție esențială pentru atingerea finalității prevederilor legale, lipsa acestei operațiuni lipsind de efectivitate dispozițiile legale privind limitele donațiilor și ale împrumuturilor.

În plus, prevederile art. 9 din Legea nr. 334/2006, republicată, potrivit cărora donațiile în bani a căror valoare depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară se vor efectua numai prin conturi bancare sunt explicitate prin raportare la principiile finanțării activității partidelor politice și a campaniilor electorale, în sensul că această limită este una anuală. În caz contrar, finalitatea acestor prevederi ar fi goliță de conținut iar această obligație ar fi lipsită de fundament.

3) Al treilea capitol reglementează, în principal, procedura și algoritmul de acordare a subvențiilor de la bugetul de stat către partidele politice. În acest sens sunt stabilite formule tehnice care detaliază prevederile art. 18-20 din Legea nr. 334/2006, republicată, și facilitează calculul subvențiilor care se cuvin partidelor politice.

4) Al patrulea capitol cuprinde cinci secțiuni: *Secțiunea 1. - Contribuțiile candidaților pentru campania electorală; Secțiunea 2. - Contribuțiile partidului politic pentru campania electorală; Secțiunea 3. - Contribuțiile pentru campania pentru referendum; Secțiunea 4. - Cheltuielile electorale; Secțiunea 5. - Mandatarul financiar.*

La detalierea dispozițiilor legale în materie au fost avute în vedere și o serie de reguli care transpar din prevederile legale privind sursele private de venituri ale activității curente a partidelor politice.

Contribuțiile electorale ale candidaților trebuie să respecte regulile prevăzute de lege pentru donații. În plus, donațiile și împrumuturile acordate candidaților pentru campania electorală trebuie de asemenea să respecte prevederile legii în materia donațiilor și împrumuturilor.

Cheltuielile electorale nu pot fi mai mari decât contribuțiile electorale. Această normă cu valoare de principiu rezultă cu claritate din prevederile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 334/2006, republicată, coroborate cu cele ale art. 3 alin. (9) și art. 48 alin. (11) din aceeași lege. Nerespectarea acestei obligații implicite a partidelor politice de a nu cheltui pentru campania electorală mai mult decât au încasat își găsește remediul în prevederile art. 47 alin. (1) și (4) din Legea nr. 334/2006, republicată, care reglementează obligația partidelor politice care înregistrează datorii de a depune rapoarte periodice la Autoritatea Electorală Permanentă privind cuantumul și stadiul achitării acestora.

5) Capitolul V este împărțit în două secțiuni: *Secțiunea 1. – Controlul finanțării activității curente a partidelor politice și Secțiunea a 2-a. Controlul finanțării campaniilor electorale.* Acest capitol reglementează, în esență, controlul finanțării activității curente a partidelor politice și a campaniilor electorale. Astfel, controlul respectării dispozițiilor legale privind finanțarea activității curente a partidelor politice și a alianțelor politice se realizează de către Autoritatea Electorală Permanentă prin intermediul controlurilor, cu sprijinul celorlalte compartimente de specialitate, din oficiu sau la sesizarea persoanelor interesate, potrivit legii. Controlul privind subvențiile de la bugetul de stat va fi efectuat în mod simultan și de către Curtea de Conturi.

De asemenea, sunt reglementate etapele controlului, precum și tehnicile de verificare specifice operațiunilor de control, raportările obligatorii, termenele și formele acestora. Față de reglementarea anterioară, precizăm că din cadrul controlului a fost eliminată etapa reuniunii de conciliere, precum și o serie de prevederi excesiv de detaliate privind modele ale documentelor interne ale Autorității Electorale Permanente.

6) Capitolul VI reglementează metodologia de rambursare a cheltuielilor din campania electorală. Sunt detaliate condițiile de fond ale rambursării cheltuielilor electorale, pentru fiecare caz în parte, sunt enumerate documentele justificative și procedura de depunere a acestora, pentru fiecare tip de cheltuielă electorală în parte și sunt detaliate situațiile în care competitorii electorali nu au dreptul de a beneficia de rambursarea cheltuielilor electorale.

La alegerile pentru autoritățile administrației publice locale, partidele politice, alianțele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu obțin 3% din numărul total de voturi valabil exprimate rezultat din însumarea voturilor exprimate pentru toate consiliile locale și de sector ale municipiului București, consiliile județene, Consiliul General al Municipiului București, precum și toate candidaturile de primar, respectiv primar general al municipiului București, însă obțin, individual sau într-o alianță electorală, cel puțin 3% din totalul voturilor valabil exprimate la nivelul circumscripției electorale de sector, rezultat prin însumarea voturilor exprimate pentru consiliul local al sectorului și pentru primarul sectorului și care nu se regăsesc în nici una din situațiile prevăzute de art. 48 alin. (11) din Legea nr. 334/2006, republicată au dreptul de a obține rambursarea cheltuielilor electorale efectuate în circumscripția electorală de sector.

La alegerile pentru autoritățile administrației publice locale, partidele politice, alianțele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu obțin 3% din numărul total de voturi valabil exprimate rezultat din însumarea voturilor exprimate pentru toate consiliile locale și de sector ale municipiului București, consiliile județene, Consiliul General al Municipiului București, precum și toate candidaturile de primar, respectiv primar general al municipiului București, însă obțin, individual sau într-o alianță electorală, cel puțin 3% din totalul voturilor valabil exprimate la nivelul circumscripției electorale a Municipiului București, rezultat prin însumarea voturilor exprimate pentru Consiliul General al Municipiului București și pentru primarul general al Municipiului București și care nu se regăsesc în nici una din situațiile prevăzute de art. 48 alin. (11) din Legea nr. 334/2006, republicată au dreptul de a obține rambursarea cheltuielilor electorale efectuate în circumscripția electorală a Municipiului București.

Raportat la prevederile art. 48 alin. (11) din Legea nr. 334/2006, republicată, care enumeră situațiile în care sumele cheltuite pentru campania electorală nu se rambursează, dispozițiile capitolului VI din normele metodologice evidențiază faptul că partidul politic care se află într-una din aceste situații nu are dreptul de a beneficia de rambursarea cheltuielilor electorale într-o circumscripție electorală județeană, de sector, a municipiului București, în circumscripția electorală externă sau la nivel central, după caz.

Mai mult, prezentul capitol reliefează faptul că pot fi rambursate numai cheltuielile angajate și plătite la data înregistrării cererii de rambursare. Această normă cu valoare de principiu rezultă cu claritate din prevederile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 334/2006, republicată, coroborate cu cele ale art. 3 alin. (9) și art. 48 alin. (11) din aceeași lege. Nerespectarea acestei obligații implicite a partidelor politice de a nu cheltui pentru campania electorală mai mult decât au încasat își găsește remediu în prevederile art. 47 alin. (1) și (4) din Legea nr. 334/2006, republicată, care reglementează obligația partidelor politice care înregistrează datorii de a depune rapoarte periodice la Autoritatea Electorală Permanentă privind cuantumul și stadiul achitării acestora.

Mai arătăm că rambursarea cheltuielilor electorale se face de la bugetul de stat, prin bugetul Autorității Electorale Permanente, conform art. 48 din Legea nr. 334/2006, republicată, raportat la art. 101 alin. (8) din Legea nr. 208/2015.

7) În cadrul Capitolului VII sunt detaliate, în principal, prevederile legale referitoare la registrul fiscal al partidelor politice și al candidaților independenți și competența Autorității Electorale Permanente de a implementa aplicații informatice pentru efectuarea raportărilor obligatorii de către partidele politice. Instituirea unor mecanisme informatice de raportare a veniturilor și cheltuielilor partidelor politice este de natură să faciliteze controlul efectuat de către Autoritatea Electorală Permanentă.

C) Cele 27 de anexe la normele metodologice stabilesc modelele diferitelor formulare care trebuie utilizate, conform legii, de partidele politice. La stabilirea acestor modele au fost avute în vedere elementele obligatorii prevăzute de lege, precum și principiile finanțării activității partidelor

politice și a campaniilor electorale. Menționăm că, față de abordarea normativă anterioară au fost eliminate mai multe formulare, iar unele au fost contopite într-un singur formular (este cazul raportului detaliat anual al partidelor politice ce reunește 12 formulare care trebuiau completate lunar/semestrial de către partidele politice).

Față de cele menționate, Autoritatea Electorală Permanentă apreciază că adoptarea normelor metodologice în forma propusă poate asigura implementarea satisfăcătoare, respectiv creșterea gradului de conformitate a legislației române cu următoarele recomandări ale Grupului Statelor împotriva Corupției, parțial implementate la data prezentei¹:

- Recomandarea III– să se solicite partidelor politice să prezinte conturile consolidate la Autoritatea Electorală Permanentă și să pună la dispoziția publicului un rezumat adecvat;
- Recomandarea V - i) să se solicite ca toate donațiile să fie, ca regulă, înregistrate și incluse în conturile partidelor politice și participanților la campanie.

---

¹ Prin Raportul interimar de conformitate al României (Greco RC-III (2015) 13RO) ”Incriminări - Transparența finanțării partidelor politice” adoptat de GRECO la cea de-a 69-a de Reuniune Plenară (Strasbourg, 12-16 octombrie 2015) și publicat pe site-ul GRECO în data de 22 decembrie 2015, GRECO a constatat că din 13 recomandări inițiale în această materie, România a implementat 8 în mod satisfăcător și 5 în mod parțial, concluzionând că situația nu mai este global nesatisfăcătoare.